

קונטרס

פְּסַגַּת הַחַיִּים

יורה דרך לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ לַעֲלוֹת
וּלְהִגִּיעַ אֶל הַמַּדְרָגוֹת הַכִּי גְבוּהוֹת בְּחַיִּים.

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עַלְאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי

רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ גֵּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוּן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נַפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִיס לִיה

רַבִּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ גֵּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלַב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵכ"א

הכתבת להשיג את הספר הזה
וכל ספרי אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי תלמידיו הקדושים

* * *

בארץ ישראל
יבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

בארצות הברית
מתיבתא היכל הקדוש - חסידי ברסלב

1129 42nd st.

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

מוסדות "היכל הקדוש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל-ידי עממת "ישמח צדיק - קהלת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קוי: 04-6656666 - פקס: 04-6656655

דאר אלקטרוני: info@breslevcity.co.il

אתר אינטרנט: www.breslevcity.co.il

breslevcity.co.il
הר | שדה | בית

קונטרס

פְּסַגַּת הַחַיִּים

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בְּזֶה הָעוֹלָם כָּל אֶחָד מְצַפֶּה לְהַגִּיעַ לְ"פְּסַגַּת הַחַיִּים", כִּף הַטְּבִיעַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּטִבֵּעַ הָאָדָם, שֶׁתְּמִיד יִמְשֹׁךְ לַגְּבוּהָ; וְעַקֵּר "פְּסַגַּת הַחַיִּים" זֶה לְהַגִּיעַ אֶל הָאִשֶּׁר הַגְּדוֹל בְּיִתְרוֹ. כָּל אֶחָד מִחִפְשׁ בְּאִמְצַע הַדְּרֵךְ מֵהוּ הָאִשֶּׁר הָאֲמִתִּי וּמֵהִי "פְּסַגַּת הַחַיִּים"?! וּבְאֲמַת אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁ"פְּסַגַּת הַחַיִּים" זֶה אֲמוּנָה; בְּרַגַע שֶׁאָדָם מֵאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֲזַק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ מִשְׁתַּנֵּים לְטוֹבָה, כִּי כִשְׂמֵאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, אֲזִי הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ בְּצוּרָה אַחֲרָת. וְרַבְּנּוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סז): עַקֵּר הַגְּלוּת, שֶׁבְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים, זֶה רַק מִחֲמַת חֶסֶד אֲמוּנָה; כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׂמֵאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, הוּא נִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּלִקוּט הוֹשַׁע תְּקִיט): אִין הַגְּלוּת

מתפנסות אלא בשכר אמונה; אין ישראל נגאלים, אלא בזכות האמונה. בזה שיהודי מאמין שהקדוש-ברוך-הוא אתו, עמו ואצלו, זה מכניס בו בטחון עצמי, כי אינו מפחד מאף אחד, אלא ממנו יתברך. וזה יסוד בחיים, לזכות לטפס ולהעפיל מעלה מעלה ל"פסגת החיים", רק כשיודע שהקדוש-ברוך-הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אז מה יש לו לפחד מאחר?! כי באמת עקר הפחד שיש לאדם מהזולת, זה הורס את החיים, וזה מכניס בו אי יציבות ודכאון פנימי, ואין לו בטחון, עד שהוא מערער לגמרי, כי חושב שכבר איננו יצלח בחיים, ובפרט כשיש עוד בני-אדם השוכרים אותו, ואומרים לו: אינך שנה כלום! אדם זה נשבר יותר ויותר, כי אין לו שום חיות בחיים. לזאת, בני ובנותי היקרים! מי שרוצה לעלות מעלה מעלה להגיע אל "פסגת החיים", העקר להיות חזק באמונה, ואז כל חייו ישתנו. וחכמינו הקדושים מספרים לנו (חגיגה יד.), אפלו בשעת כשלונה של ירושלים, לא פסקו בעלי אמונה; על ירושלים לא רצו אמות העולם אף פעם לותר, ומאז ומעולם שמו עיניהם לכבשה. וירושלים היא הלב של ישראל, ירושלים, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן א'), זה ירא-שלים, ועל היראה מהקדוש-ברוך-הוא, על זה

הַסֵּמ"ף-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, לְהַכְנִיֵס
בְּאֶדָם תְּרוּץ וְאַמְתָּלָה שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם.
בְּשָׁבִיל זֶה מְסַפְּרִים לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת כח.),
קֹדֶם שְׁנַפְטָר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַפְּאִי, בָּאוּ תַלְמִידָיו וְאָמְרוּ
לוֹ: רַבִּי, בְּרַכְנוּ. עָנָה וְאָמַר לָהֶם: הַלְוֹאֵי שְׂיֵהָא מוֹרְא
שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם כְּמוֹרְא בְּשׁוּר וְדָם; הַלְוֹאֵי תִפְחָדוּ
מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ שְׁאַתֶּם מִפְּחָדִים מִבְּשׁוּר-וְדָם.
אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: רַבִּי, עַד כָּאן?! [זוֹ כָּל הַבְּרָכָה],
עָנָה וְאָמַר לָהֶם רַבִּים: תִּדְעוּ, כְּשֶׁאֲדָם חוּטָא, כְּשֶׁאֲדָם
רוּצָה לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מַעֲשֵׂה מְגַנָּה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְגַנְבִי,
לַעֲשׂוֹת עוֹל וְכְדוּמָה, הוּא מִתְּבוּנָן לְצַדִּיקִים, אִם אֵין
מִישָׁהוּ שְׁמִסְתַּכַּל עָלָיו, הַלְוֹאֵי, אִם-כֵּן, כְּשֶׁאֲדָם רוּצָה
לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עוֹל לְזוּלָת, חַס וְשְׁלוֹם, וְכְדוּמָה, שְׂיִתְבוּנָן
לְכָל הַצַּדִּיקִים וְיִרְאָה אִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבֵּית בּוֹ;
הֵינּוּ שְׁאֲדָם יְהִיָּה חֲזַק כָּל-כֶּף בְּאַמוּנָה, שְׁתַּכְּנִס בּוֹ יִרְאַת
ה' וַיִּפְחַד מִהַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִזּוֹ אֵינוֹ מִפְּחַד מִשׁוּם
בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם. כִּי מִמָּה בָּא לְאֶדָם פְּחַד, שְׁחוּשׁ מִכָּל
אַחַד?! הֲרִי סוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק
בְּיָדוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי דָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֵׂה מִעֲצָמוֹ,
אַלֵּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. וְאֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (סְלִיחַ טז): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה, אֵלֵא
אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; אָדָם אֵינוֹ מְקַבֵּל מִכָּה
קִטְנָה בְּלִי רְשׁוּתוֹ יִתְבַּרַךְ, אָדָם חוֹשֵׁב שְׁקַבֵּל מִכָּה

באשמתו, ומאשים את עצמו איך לא נזהר, ואינו שם על לב שהכל מלמעלה, להזכירו מי נתן לו את המכה — הקדוש-ברוך-הוא. למה אדם מפחד שהזולת יקפח פּרנסתו? מפני שאין לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא. אומרים חכמינו הקדושים (יומא לח): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; אדם אינו נוגע בשני בלי רשותו יתברך, אף אם יש לאדם פחד, סימן שהוא רחוק מאמונה.

לזאת, בני ובנותי היקרים! להעפיל ל"פסגת החיים", להגיע מעלה מעלה בחייו, להגיע לאשר בחיים אי אפשר, רק על-ידי אמונה בהקדוש-ברוך-הוא. לכן אומרים חכמינו הקדושים (יומא עב): אוי להם לשונאיהם של תלמידי חכמים, שעוסקים בתורה, ואין בהם יראת שמים. אדם יכול ללמד תורה, ואינו מפחד מהקדוש-ברוך-הוא, אזי אין בו שלמות; כי השלמות היא — לפחד ממנו יתברך, ולא מבשר ודם, ללמד תורה לשם אל עולם, תורה לשמה, ולא מפני שרוצים להראות לבני-אדם, ש"אני למדן", או מחמת שרוצים להיות רב, חכם, גאון, מנהיג וכו' וכו', אלא לומדים תורה לשם אל עולם. זה נקרא שאדם לומד תורה ביראת שמים. ולכן, בני ובנותי היקרים! בזה

שֶׁתַּחֲזִקוּ בְּאֲמוּנָה, כָּל הַחַיִּים שְׁלָכֶם יִשְׁתַּנּוּ לְגַמְרֵי.
 רֵאשִׁית, יִבְנֶה לָכֶם הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי, וְלֹא תִפְחָדוּ מֵאֶף
 אֶחָד, וְתִזְכְּרוּ שְׂאֵף אֶחָד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָכֶם מְאוּמָה.
 וְכֵן תִּהְיֶה לָכֶם מְנוּחָה וְשְׁלוֹת הַנַּפֶּשׁ, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ
 אֲמוּנָה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז' ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לה), זֶה
 כְּמִי שֵׁישֵׁן טוֹב, כִּי בְיוֹתֵר מוֹעִילָה הַשְּׁנָה לְאֲמוּנָה (עֵין
 שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קי); כִּי כְּשֶׁאֲדָם מִבְּהֵל וּמִבְּלָבָל, הָעֲצָה
 שְׁלֵף לִישָׁן, וּכְשֶׁיִּקּוּם — יִתְקַים בּוֹ (אֵיכָה ג, כג):
 "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ"; כְּשֶׁאֲדָם קָם מִהַשְּׁנָה
 — מִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה, וְעַל-יְדֵי שְׁחֻזֵּק בְּאֲמוּנָה, זֶה נוֹתֵן
 לוֹ גִּיחָא לְמַחִין. לָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז' ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁנָה,
 סִימָן א'): מִי שֶׁמְקַדֵּשׁ בְּיוֹתֵר — רְחוּק מִהַשְּׁנָה בְּיוֹתֵר;
 כְּשֶׁאֲדָם חֻזֵּק בְּאֲמוּנָה — מֵחוּ בְּגִיחָא, וְאֵינוֹ עֵיף, כִּי
 יֵשׁ לוֹ עַל מִי לְסַמֵּךְ — עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! וְזוֹ
 "פְּסַגַּת הַחַיִּים", שְׂאֲדָם צְרִיף לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ.

לָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלִיכֶם לְהִתְחַזֵּק מְאֹד
 מְאֹד בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי זוֹ הַדְּרָךְ הַקָּלָה
 בְּיוֹתֵר לְהַגִּיעַ מֵעֵלָה מֵעֵלָה אֶל "פְּסַגַּת הַחַיִּים", לְהַרְגִישׁ
 אֲשֶׁר בַּחַיִּים; כִּי מִי שֶׁמֵּאֲמִין בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל
 הַחַיִּים שְׁלוֹ מִשְׁתַּנִּים לְגַמְרֵי. וְעֲלִיכֶם לְדַעַת, שְׂאֲמוּנָה זֶה
 עַד אֵין סוּף. וְלֹא שֵׁיךְ לוֹמֵר: "אֲנִי כִּבֵּר מֵאֲמִין, וְאֲנִי
 כִּבֵּר יוֹדַע מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא", אֲלֹא אֲדָם צְרִיף לְדַעַת,

שכמו שהקדוש-ברוך-הוא אין סוף, ואי אפשר להשיג רוחניות אלקות, כף האמונה להאמין בהקדוש-ברוך-הוא היא אין סופית, וצריכים להאמין בכל פעם באמונה חדשה, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא אתי, עמי ואצלי, ולא לחשש מאיש, כי אף אחד אינו יכול לעשות לי דבר בלעדיו יתברך. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צא), שיש כמה מיני אמונות: יש אמונה שהיא רק בלב. ואומר: "אני יהודי טוב, אני מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, אומר רבנו ז"ל, שלא די בזה, אלא צריכה האמונה להתפשט בכל האיברים, אדם צריך להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא בשעה שהולך, אדם צריך להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא בשעה שמתנועע, אדם צריך להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא בשעה שרואה, אדם צריך להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא בשעה שחושב, תמיד יחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא, תמיד יראה את הקדוש-ברוך-הוא מכל פרטי הבריאה; רואה דומם, צריך לדעת, שזה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, רואה חיות, צריך לדעת שזה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, רואה מדבר, צריך לדעת, שזה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, וזה עקר "פסגת החיים", שצריך להגיע אליה, לטפס מעלה מעלה, עד שירגיש את הקדוש-ברוך-הוא, ומה ששומע, צריך לידיע, שהכל כרוזים ורמזים שמרמזים

לוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם
 עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמְרַמֵּז לוֹ רְמֵזִים
 לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְזוֹת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק
 בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (תְּמִיד כח.): אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׂיִבּוֹר לוֹ הָאָדָם? יִחְזִיק
 עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה יִתְרָה; מֵהִי הַדֶּרֶךְ לְהַעֲפִיל לְ"פְסַגַּת
 הַחַיִּים", לְעֵלוֹת מַעְלָה מַעְלָה? לְהִחְזִיק בְּאַמוּנָה יִתְרָה!
 לְדַעַת שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלַעֲדוֹ נִמְצָא.
 וְאֵף שֶׁזֶה נִרְאֶה דְּבַר פְּשוּט, אָבֵל צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶת זֹאת
 הַרְבֵּה אֲצֵל הַצְּדִיק, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן ה'), שֶׁהַצְּדִיק יֵשׁ לוֹ יְשִׁיבָה, וּמֵה לּוֹמְדִים בָּהּ?
 אֲמוּנָה. כִּי הָעֶקֶר הוּא אֲמוּנָה. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 לְחַפֵּשׂ בְּעֲצָמוֹ וּלְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה. כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי
 חֲלָאִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מִכּוֹת נוֹרְאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הַכֹּל רַק
 מִחֲסָרוֹן אֲמוּנָה, כְּדַכְתִּיב: "וְהַפְּלֵא ה' מִכּוֹתָהּ, מִכּוֹת
 גְּדוּלוֹת וְנִגְאָמוֹת", וְחֲלָאִים רְעִים וְנִגְאָמָנִים", הֵינּוּ
 שְׂבָאִים עַל פָּגַם 'אֲמוּנָה'; כִּי אִם אָדָם חֲזָק בְּאַמוּנָה,
 שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְקָרוֹת לוֹ, כִּי הוּא דְבוּק
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-כֵּן לֹא מִפְרִיעַ לוֹ שׁוֹם עֲגֻנָן.

לזאת, בני ובנותי היקרים! אם רצונכם להגיע אל "פסגת החיים", ראו להתחזק באמונה. וזה מה ששואלים את האדם, בעת שהנשמה יוצאת מהגוף לארץ ימים ושנים טובות, כשהנשמה עולה למעלה, שומר הפתח שואל אותו: תאמר לי, איך התחזקת באמונה? כמו שאומרים חכמינו הקדושים (שבת לא.): בשעה שמכניסין אדם לדין, אומרים לו: "נשאת ונתת באמונה?" האם המשא ומתן שלך היה באמונה?! האם לא גזלת משהו?! האם לא עשית עול למשהו?! שזה גם בכלל אמונה; אדם גונב, גוזל, עושה דברים מגנים, "האם אתה יודע, שהקדוש-ברוך הוא רואה?! "האם אתה מאמין?! "דברת ממני?! " שואל הקדוש-ברוך-הוא. "היית בזה העולם שבעים שנה, האם כל יום ויום נכנסת לבית-הכנסת ודברת אלי?! " כי באמת תפלה תלויה באמונה; כי מהי תפלה? אדם הולך להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, ואם מתפלל אליו יתברך, מכרח שתהיה לו אמונה, כי אם לא הייתה לו אמונה — לא היה מתפלל. כי אמונה ותפלה היא בהא תליא. לכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב): ובאמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב ש"ס, שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד בשעת התפלה ושומע אותה, בודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לכונן דבריו, כי

הוא יתברך נמצא אתי, וְשׁוֹקֵד עַל שְׁפָתַי, וּבִשְׁבִיל שְׂאֵדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, בְּשִׁבְלֵי זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב וּמִדְקָדֵק כָּל-כָּף; הִנֵּה אָנוּ יְעִידִים, שְׂשִׁינָם בְּנֵי-אָדָם, שְׁכָלֵל אֵינָם מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָלֵל אֵינָם מְבִינִים מִשָּׁג שֶׁל תְּפִלָּה, וְאוֹמְרִים: "מָה זֹאת אוֹמֶרֶת לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?!" "שׁוֹמְעִים אוֹתִי?!" "אֲנִי מֵיֵאשׁ, נִפְלְתִי בְּשֵׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, חֲטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, עָשִׂיתִי אֶת כָּל הַזֶּה־מָה בְּעוֹלָם, מִי צָרִיךְ אוֹתִי?" כָּל זֶה בָּא מִכְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, כִּי אִם אָדָם הֵיךָ חִזֵּק בְּאִמוּנָה, הֵיךָ יוֹדֵעַ מָה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן. אֵין דְּבַר כְּזֶה אָבוֹד. כָּל זְמַן שְׂאֵדָם חֵי, יֵשׁ לוֹ תַקְנָה לְתַקֵּן אֶת הַכֵּל. כִּי הִרְאִיָּה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא אֵתִי, עִמִּי וְאַצְלִי, כִּי מִי הוֹלֵךְ בִּי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי מִתְּנוּעֵעַ בִּי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי נוֹשֵׂם בִּי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי חוֹשֵׁב בִּי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי רוֹאֶה דְרָכַי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי שׁוֹמֵעַ בִּי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. מִי מְדַבֵּר מִמְּנִי? הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲזוֹ כָּל זְמַן שְׂאֵדָם חֵי, יֵשׁ לוֹ אֶפְשָׁרוֹת לְתַקֵּן הַכֵּל, וְיֵשׁ לוֹ תּוֹחֵלֶת בַּחַיִּים. אֲבָל אֵינוֹ יוֹדֵעַ, שְׂבִזָּה שְׂיִפְתַּח פִּיו, וַיְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל דְּבוּר וְדְבוּר זֶהוּ כְּלִי לְהִמְשִׁיךְ רוּחַ חַיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן

(לד), שהדבורים שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, זה
 הכלי להמשיך בו שפע אלקות. ולכן אומרים חכמינו
 הקדושים (זקוט תהלים תרכג): בשעה שאדם עומד
 בתפלה, יהא שמח שעובד לאלוה שאין כמותו בעולם,
 ואל תהי נוהג בקלות ראש לפניו; כי זה היסוד; ברגע
 שאדם חזק באמונה, אזי הוא חזק בתפלה, ולא יעזב
 את הקדוש-ברוך-הוא, וידבר אליו יתברך, ויתעקש
 לפניו יתברך, ויאמר: "רבנו של עולם! איני עוזב
 אותך, ואף שאני יודע, שחטאתי, עויתי ופשעתי, עם
 כל זאת איני עוזב אותך, ואני מבקש ממך סליחה, ואני
 אומר לך, רבנו של עולם, לא עשיתי זאת במרד, רק
 יצרי מתגבר עלי. היצר הרע כל-כף חזק, עד שאני
 נשבר לגמרי, ואיני יודע מה לעשות. אבל אותך אינני
 עוזב!" לכן אומרים חכמינו הקדושים (מדרש תהלים נא):
 מי שיודע שחטא, ומתפלל בכל יום על החטא ומתירא
 ממנו, ונושא ונותן בינו ובין המקום, הקדוש-ברוך-הוא
 מוחל לו.

לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם!
 ביכלתכם להגיע ל"פסגת החיים", לעלות מעלה
 מעלה, להשיג רוחניות חיות אלקות, עד שתהיו
 נכללים באין סוף ברוך הוא, אף העקר תלוי כפי חזק
 האמונה שיש בכם. ואם תהיו חזקים באמונה —

תִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ! כִּי בָזָה שְׂאֵדָם מִדְּבַר אֵל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, בָּזָה מַרְאֵה, שֵׁשׁ לוֹ אַמּוֹנָה, וְאִזּוּ נִכְנַסְתָּ בּוֹ
 שְׂמֵחָה עֲצוּמָה; כִּי אֵין שְׂמֵחָה כְּמִי שְׂמֵכִיר שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, פֶּה אֶתִּי, עַמִּי וְאַצְלִי, וְעַל-כֵּן מֶה לִּי
 לְדַאֵג דְּאֵגַת חֲנָם, שֶׁהוֹרֶסֶת אֶת הַחַיִּים! הִנֵּה אָנוּ עֲדִים,
 שֵׁשְׁשָׁנָם בְּנֵי-אָדָם הַדּוֹאֲגִים דְּאֵגוֹת, כִּי אֵינָם יוֹדְעִים מֶה
 הַמָּחַר יָבִיא, וְזֶה הוֹרֵס לְאָדָם אֶת כָּל בְּרִיאָוֹתוֹ. בְּשַׁעַה
 שֶׁחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (סִנְהֶדְרִין ק'): לֹא תַעֲלֵל דְּוַיָּא
 בְּלִבְךָ, דְּגַבְרִין גַּבְרִין קָטַל דְּוַיָּא; אֵל תִּכְנִישׁ דְּאֵגָה בְּלִבְךָ,
 כִּי אֲנָשִׁים גַּבּוּרִים מֵתוּ מֵרַב דְּאֵגָה; אָדָם חֵי בָזָה הָעוֹלָם
 שְׁבַעִים שָׁנָה, כְּדַכְתִּיב (תְּהִלִּים ז, י'): "יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בֵּהֶם
 שְׁבַעִים שָׁנָה"; וּמֶה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם בְּיָמִים אֵלוֹ: עֲלִיּוֹת
 וִירִידוֹת, הַצְּלָחוֹת וְכַשְׁלוֹנוֹת, מְרִיבוֹת וּמַחְלֻקוֹת, וּשְׂאָר
 מִיָּנִי אֵי נְעִימֵיּוֹת. יִשְׁנָם אֲנָשִׁים שְׂמֵר לָהֶם כָּל-כָּף,
 שְׂרוּצִים לְאָבֵד עֲצָמָם לְדַעַת מֵרַב צַעַר וְיִסּוּרִים, יֵשׁ
 אֲנָשִׁים, שְׂכַל-כָּף רַע לָהֶם, שְׂמַקְלָלִים אֶת יוֹם הַלְדָּתָם.
 וּבְאַמַּת הַכָּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, כִּי בְּרַגַע שְׂאֵדָם חִזַּק
 בְּאַמּוֹנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִדְּבַר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, אֵינּוּ דוֹאֵג כָּלֵל וְעַקֵּר! וּבֹא אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וּמִדְּבַר
 אֵלָיו. אֵךְ מֶה אָנוּ רוֹאִים? בְּנֵי-אָדָם יְכוּלִים לְדַבֵּר עִם
 הַזּוּלָת חֲמֵשׁ דְּקוֹת, עֶשֶׂר דְּקוֹת, רְבַע שְׁעָה, חֲצִי שְׁעָה,
 שְׁעֵתִים וְכוּ' וְכוּ', וְכַשְׂמַגִּיעִים לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, אֲפִלוּ דְבוּר אֶחָד אֵינָם יְכוּלִים לְדַבֵּר. לָכֵן אָדָם

צריך להרגיל עצמו מאד מאד לדבר כל העולה על מחו, ולשפוף את כל לבו לפניו יתברך. כי מה ששוכר את האדם — שאין לו עם מי לדבר. ואומרים חכמינו הקדושים (יומא עז.): מנעי לשונך מדברים בטלים, כדי שלא יבוא גרונוך לידי צמאה; אדם מדבר לשון-הרע, רכילות, ליצנות ושאר מיני שטיות, ואחר-כך נכנס בו צמאון לחזר אל הקדוש-ברוך-הוא ומתחרט, ואינו יודע הדרך לחזור. אבל אם אדם היה שומר על דבורו, והיה מדבר עם כל אחד מהקדוש-ברוך-הוא, או מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי היה תמיד שמח: "מה יש לי להפסיד בזה העולם?! אין לי אלא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו!" וכך אומרים חכמינו הקדושים (אבות א, יז): כל המרבה דברים — מביא חטא; כשאדם מדבר הרבה, זה גורם לו אחר-כך לחטא. והחכם מפל האדם אומר (משלי יג, כא): "שומר פיו ולשונו — שומר מצרות נפשו"; כשאדם מפליט מפיו מלים, הוא מתחרט אחר-כך, ויש מאמר החכם: "כל זמן שהדבור אצלי — אני שולט על הדבור, כשהוצאתי את הדבור — הדבור שולט עלי"; הינו אם אדם חושב על פלוני משהו, ושומרו בלב, שהוא בא להתחזות כאלו הוא חברי, אף אני יודע היטב מהו ומיהו, אשר רוצה להפילני בפח, אזי כל זמן שאני חושב את הדבר בלב ואני אומר בפיה, אני שולט על הדבור, ואני יכול

לְהִזְהַר מֵאָדָם זֶה, אֲנִי שׁוֹמֵר עֲצָמֵי מִמֶּנּוּ, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ
 בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבִי מַה הוּא — גָּנָב, גְּזֵלָן, רַמָּאי וְנוֹכַל וְכוּ',
 אֲךָ אֲנִי אוֹמֵר מְלָה, עַל-כֵּן אֲנִי מִסְתַּכְסֵּף עִמוֹ, אֲבָל
 בְּרַגַע שֶׁאֲנִי מוֹצִיא מֵהַפֶּה אֶת הַמְּלִים, וְאוֹמֵר לוֹ מָה אֲנִי
 חוֹשֵׁב עָלָיו, אֲזִי נַעֲשֶׂה מִזֶּה רִיב וּמַחְלָקֶת. וּפְעָמִים גַּם
 אָדָם טוֹעֵה, כִּי אֵין זֶה כְּפִי שֶׁחָשַׁב בְּדִיוֹק, וּפְלוֹנֵי אֵינוֹ
 כֹּה מְשַׁחֵת כְּפִי שֶׁדָּמָה, אֲבָל הַדְּבֹר כְּכָר שׁוֹלֵט עָלָיו,
 כִּי הוֹצִיאוֹ לַחוּץ, וְאֵז צָרִיף לְבוֹא וּלְהַתְנַצֵּל, וּלְבַקֵּשׁ
 סְלִיחָה וּמַחִילָה, וְלוֹמַר: "לֹא הִתְכַּוְּנֵתִי", אֲבָל אֵז כְּכָר
 מְאֹחֵר מִדְּאִי. וְכֹל זֶה בָּא מִחֲסָרוֹן אֲמוּנָה, שֶׁאָדָם
 מְפַטֵּט וּמְפַטֵּט, וּמְכַל שְׂכָן שֶׁאָדָם מְגַבֵּל פִּיו וּמְקַלֵּל,
 כֹּל זֶה בָּא מִחֲסָרוֹן אֲמוּנָה; כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֵתִי,
 שֶׁמְּאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה, מַה לוֹ לְדַבֵּר
 בְּעֵלְמָא, דְּבוּרֵי הֶבֶל וְרִיק, "שֶׁמֹר עַל מוֹצֵא פִיךָ"! וְלִכֵּן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת סא): לְעוֹלָם יִהְיוּ דְּבָרָיו
 שֶׁל אָדָם מוֹעֲטִים; כִּי צָרִיף לְהִרְגִישׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא נִמְצָא פֹה, אֵז יִזְהַר מְאֹד מִה מְדַבֵּר.

וְכִידוּעַ, בֶּן-אָדָם דָּן אֶת עֲצָמוֹ, עַל-יְדֵי הַדְּבֹר
 שֶׁמְּפַלֵּט מִפִּיו. וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַבֵּן, חֵלֶק
 א', סִימָן קיג): לְפָנַי שֶׁדָּנִים אֶת הָאָדָם שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ מַה
 הוּא אוֹמֵר. וְכִיצַד נַעֲשֶׂה הַדְּבָר, הֲלֹא אֲף אֶחָד לֹא יַחְרֹץ
 עַל עֲצָמוֹ מִשְׁפָּט וְדִין, וְאִם יִשְׁאֲלוּ אוֹתוֹ: אַתָּה רוֹצֵה

להעניש בעניש אבדת ממון, או אבדת ילדים, רחמנא
 לצלן, או איזה חלי, השם ישמר? אף אדם בר דעת
 לא ידון את עצמו. ואדרבה, יאמר רק שבחים על
 עצמו. ואם-כן איך דנים את האדם? על-ידי פיו.
 ומסביר רבנו ז"ל, שזה מה שאומר התנא (אבות, פרק ד'):
 "ונפרעים מן האדם מדעתו ושלא מדעתו"; הינו
 שואלים אותו מה דעתו על פלוני, "פלוני אלמוני עשה
 כן, מה צריכים לעשות אתו?!" ובדרך כלל האדם
 חורץ דין ומתרגז: "אם ההוא עשה דבר כזה, חייבים
 להענישו כך וכך" וכו', ואינו שם על לב שדן באותו
 רגע את עצמו. או שואלים אותו: "אדם זה גנב, מה
 לעשות אתו?" והאדם עונה: "להשליכו לפלא תכף-
 ומיד." או "אדם זה הכה את פלוני, מה דינו?" והאדם
 מתחיל לדבר ולקלל, רחמנא לצלן, מה שמפליט מפיו.
 ואינו יודע, שבאותו רגע דן את עצמו. ולכן צריכים
 מאד מאד להשמר ולהזהר לא לדבר כל העולה על
 רוחו, ולא ידון את זולתו לכף חוב, וישמר מוצא
 שפתיו. וכל זה אי אפשר, אלא אם יש לאדם אמונה
 ברוחה ומזככת בו יתברך, לידע שהוא יתברך נמצא
 אתנו, עמנו ואצלנו, אשר אז יהיה לו בנקל לשמר לא
 לדבר כל העולה על רוחו, ומכל שכן לא לדבר דבורי
 נאוף ונבול פה, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה כד): ולא
 יראה בך ערות דבר — ערות דבור, זה נבול פה; ורבנו

ו"ל אומר (ספר-המדות, אות קללה, אות א'): הַרְגִּיל בְּקִלְלָה בָּא מְעוֹלָם הִתְהוּ. מִי שֶׁתָּמִיד מְקַלֵּל אֶת הַזּוּלָּת, אֵין לוֹ נִחַת בְּחַיִּים, אֵין לוֹ אֲשֶׁר בְּחַיִּים, לֹא הִגִּיעַ אֶל שׁוּם דְּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהִפֵּל גּוֹבֵעַ, מַחֲמַת שְׂאָדָם רִיקְנִי וְחָסַר תַּכְּן, וְנִעְדְּרַת אָצְלוֹ הָאֲמוּנָה; כִּי אִם אָדָם חָדוּר אֲמוּנָה — יֵשׁ לוֹ הַכֵּל.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. תְּרַגְּלוּ עֲצָמְכֶם לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יִכְנִיס בְּכֶם שְׂמַחַת הַחַיִּים, וְתִהְיֶה כָּל-כֶּף שְׂמֵחִים, אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם מִלְשֻׁמַּח. חַיֵּינוּ עוֹבְרִים מְאֹד מְאֹד מֵהָר. כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (עַיֵן תְּהִלִּים קמ"ד, ד'): "יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר", וְדוֹרְשִׁים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צו, סִימָן ב'): כְּצֵל יָמֵינוּ עַל הָאָרֶץ, וְהִלּוּאֵי כְּצֵלוֹ שֶׁל כְּתָל, אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֹא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף הַפּוֹרֵחַ בְּאֹוִיר בְּשַׁעַה שְׁעָף; כָּל-כֶּף מֵהָר פּוֹרְחִים לָנוּ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים. וּכְשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, מִתְחִיל לְאָהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁסוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ פֹּה רַק אוֹרְחִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִם-כֵּן לְמָה לָנוּ לַעֲשׂוֹת רְשָׁעוֹת לְזוּלָּתָנוּ? לְמָה לָנוּ לְרִיב עִם הַשָּׁנִי? לְשָׁנָאוֹ וּלְקִנְאָה בּוֹ? הֲלֹא תִכְף גִּעְלָה לְמַעְלָה, וְנִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל כָּל מַחֲשָׁבָה וּמַחֲשָׁבָה, עַל כָּל הַסְּתַכְּלוֹת וְהַסְּתַכְּלוֹת, עַל כָּל שְׂמִיעָה וְשְׂמִיעָה, עַל כָּל

כַּעַס וְכַעַס, עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר, עַל כָּל מַשְׁמוּשׁ עִם הַיָּד
שְׁעֵשִׂינוּ, גִּנְבָנוּ, גִּזְלָנוּ, עֲשִׂינוּ עוֹל לְזוּלָת, הַכִּינוּ אֶת
הַחֶבֶר, בַּר מִיָּנָן וְכוּ'. עַל כָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שֶׁהֲלַכְנוּ,
נִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן: "לָמָּה לֹא הִלַּכְתָּ לְבֵית-הַכְּנֶסֶת
לְהִתְפַּלֵּל, לְלַמֵּד?! נִתְתִּי לָךְ יָדַיִם, לֹא נִתַּת צְדָקָה! נִתְתִּי
לָךְ פֶּה, לֹא דִבַּרְתָּ יָפָה עִם חֶבְרֶךָ, עִם יְהוּדֵי שְׁנֵי! לָמָּה
לֹא עֲזַרְתָּ לְיְהוּדִים, לֹא חִיַּכְתָּ אֲלֵיהֶם?! לָמָּה לֹא דִבַּרְתָּ
אֵלַי?! הִסְתַּוְּבַבְתָּ בְּזֵה הָעוֹלָם שְׁבָעִים שָׁנָה, הֵייתָ יָכוֹל
לְדַבֵּר אֵלַי, הֵייתָ יָכוֹל לְהַמְשִׁיף אוֹתִי לְמִטָּה! לָמָּה הֵייתָ
בְּכַעַס וּבְרוּגוֹז?! אִם הֵייתָ מִקְרָב אֶל הַצְּדִיק, הִיָּה מְכַנִּיס
בְּךָ אֲמוּנָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן קמח): הַצְּדִיק מְכַנִּיס בְּאָדָם אֲמוּנָה, עַד שֵׁשׁ בּוֹ כַּח
הַצּוּמָח וְכַח הַגֶּדֶל. כַּמּאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת לא): אֲמוּנָה זֶה
סֵדֶר זְרָעִים; מִי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, יָכוֹל לְגַדֵּל וְלִצְמַח.
לָמָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל הַצְּדִיקִים וְהַחֲכָמִים, וְשָׁמַעְתָּ זְבַל
שֶׁל כְּלֵי הַתְּקַשְׁרֹת, שֶׁכֵּל הַיּוֹם יוֹרְקִים טִנְפַת מִפִּיהֶם?!
לָמָּה לֹא הִסְתַּפַּלְתָּ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵייתָ יָכוֹל
לְהִסְתַּפַּל אֶל הַשָּׁמַיִם, וְאָז הֵייתָ הֵכִי מְאֹשֵׁר! לָמָּה לֹא
חִשַּׁבְתָּ מִמְּנֵי, וְלֹא הֵייתָ דְבוּק בֵּי, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן כא): בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל
הָאָדָם?!"

לְכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ מָה לְפָנֵיכֶם! אֲתֶם

יכולים לחיות חיים טובים ונעימים, לעלות ל"פְּסַגַּת
 החיים", למדרגות הכי עליונות, מדרגת הצדיקים,
 שנכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ומאירה בהם
 יחידה שבנפש, ואיך? על-ידי אמונה, שמביאה שמחה.
 ואל תחשבו: "אתחיל מחר", אלא היום הזה התחילו,
 וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב) על
 הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו" — מי
 שרוצה לשמע בקול הקדוש-ברוך-הוא, צריך לידע,
 שיתחיל כבר היום, ולא לדחות למחר. עקר כשלון
 האדם, שדוחה מיום ליום. וכך אומר לזולתו: "אתה
 צודק, צריכים להאמין בהקדוש-ברוך-הוא, אין לנו
 אלא הקדוש-ברוך-הוא, צריכים להתפלל אליו ותברך,
 אני מבטיח — ממחר אתפלל להקדוש-ברוך-הוא,
 ממחר אקים מצוותיו ותברך, ממחר אלמד את התורה,
 שהיא חכמתו ותברך" וכו' וכו', אבל עליו לידע: "אין
 לי רק היום הזה, דיקא ביום הזה אני צריך להתחזק
 באמונה פשוטה בו ותברך, ביום הזה אני צריך לדבר
 אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו כמה דקות, לספר לו מה
 מעיק לי" וכו'. ובפרט היום הזה להיות בשמחה, ולא
 לדחותה למחר, כמאמרם ז"ל (תנחומא שמיני): אין
 השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום —
 שמח למחר. מה אתה יודע מה יביא המחר?! אדם

דוחה מיום ליום, ולבסוף דוחה עד שפגיע לקבר, נמצא, כל חזיו מרורים פלענה.

לזאת, בני ובנותי היקרים! תמשיכו על עצמכם שמחה עצומה. וחכמינו הקדושים אומרים בזהר (חלק ב' קפר:) על הפסוק (תהלים ק, ב): "עבדו את הויה בשמחה" — חדוה דבר נש משיף לגביה חדוה אחרא עלאה. כשאדם שמח, ממשיף על עצמו שמחה עליונה, ומהי השמחה? הקדוש-ברוך-הוא בעצמו. כמו שכתוב (דברי הימים א' טו, כז): "עז וחדוה במקומו"; אצל הקדוש-ברוך-הוא שורה רק שמחה. ולכן כל הנביאים שרצו לזכות לאמונה, היו תמיד שמחים, והיה לפניהם תף ונבל וכנור, ושמחו ורקדו. וכן אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי סכה ה, א): אין רוח-הקדש שורה, אלא על לב שמח; הנה ישנם בתיים רצוצים, שבורים, אין שלום-בית, למה? כי אין שמחה בבית, הבעל מקניט את אשתו ומצערה, ולכן סובל סבל, כמאמרם ו"ל (בבא מציעא נט.): אוקירו לנשיכו פי איכי דתתעתרו; כל עשירות האדם באה רק בזכות האשה. וכף אומר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טט): כשהבעל מציק לאשה, גורם לדמעוטיה שתהיינה מצויות, ונחסר השפע מהבית. וכן האשה צריכה לכבד את בעלה, כמאמרם ו"ל (תנא דבי אליהו רבה ט): איזו אשה כשרה — כל

שְׁעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֵלָה; הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְעוֹדֵד וּלְשֹׁמֵחַ וּלְחֹזֵק אֶת בְּעֵלָה, כִּי סוּף כָּל סוּף הַבְּעַל עוֹבֵד קֶשֶׁה מְאֹד, סוּפֵג עַלְבוּנוֹת, הַשְּׁפָלוֹת, בָּא הַבֵּיתָה, רוֹצֵה שְׁלוֹת הַנֶּפֶשׁ, קֶצֶת כְּבוֹד, וְהָאִשָּׁה מְשַׁפִּילָה אוֹתוֹ, אֲזִי נֶעֱשֶׂה אִישׁ בְּבֵית. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירושלמי בְּרִכּוֹת, פָּרָק ט'), אֲשֶׁר אִישׁ וְאִשָּׁה תְלוּיִים זֶה בְּזֶה, אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְשְׁנֵיהֶם בְּלֹא שְׂכִינָה; צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְאִזּוּ יֵשׁ שְׁלוֹם בְּבֵית, כִּי שָׁמוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם (שְׁבֵת י'), וְאִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבֵית — יֵשׁ בְּרָכָה בְּבֵית. וְלָכֵן אוֹמֵר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (מְשַׁלִּי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת"; הַחֶזֶק בְּאֲמוּנָה הוּא מְלֵא בְּרִכּוֹת, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְאִין בְּלִעְדּוֹ נִמְצָא, אֲזִי הוּא בְּשְׁלוֹם עִם אִשְׁתּוֹ, וְאִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת וְהֶבְנָה הַדְּדִית, יֵשׁ לָהֶם יְלָדִים טוֹבִים, מֵיִשְׁבִּים וּמִצְלָחִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בָּנִים, סִימָן קז): הַבָּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאַבִּיהֶם כְּעֶסֶן; יְלָדִים סִקְרָנִיִּים וְשׂוֹאֲלִים: "אָבֹא, מֵה זֶה" וְכוּ', אִם יֵשׁ לָאָב סִבְלָנוֹת, הוּא מְסֻבֵּר לָהֶם, וְאֲזִי גְדֻלִים חֲכָמִים וּפְקָחִים.

וְלָכֵן, בָּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! תִּקְנּוּ לְעֶצְמְכֶם מִדַּת הָאֲמוּנָה, שְׁזוֹ "פֶּסֶגַת הַחַיִּים", וּמַעֲלָה אֶת הָאָדָם מֵעֵלָה

מַעֲלָה. וְזוֹ מִדְּרַגַּת הַצְּדִיקִים, שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הִתְעַלּוּ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר בְּאַמוּנָה, הִרְגִּישׁוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר וַיּוֹתֵר בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלְאָ מְאֹד. וְלִכֵּן כָּל צְדִיק נִמְדָּד כְּפִי אַמוּנָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (חֲבַקּוּק ב, ד): "וְצְדִיק בְּאַמוּנָתוֹ יִחְיֶה". וּמִי זֶה צְדִיק? מִי שְׂאוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּזֶה מֵרָאה טֹהַר לְבוֹ; כִּי כָּל זְמַן שֵׁשׁ לְאָדָם שׁוֹנָא בְּלֵב עַל מִישָׁהוּ, מִשָּׁהוּ חָסַר אֲצִלוֹ בְּאַמוּנָה, וְחָסַר בּוֹ מִשָּׁהוּ מִמֵּדַת הַצְּדִיק שְׁבוּ. וְלִכֵּן הַצְּדִיק נִקְרָא 'טוֹב', כִּי הוּא טוֹב לְכָל־סָבִיב, וּמִדְּבַק עֲצָמוֹ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב הַיּוֹי"ה לְכָל־"; כְּמוֹ-כֵן הַצְּדִיק, הוּא טוֹב לְכָל, וַיֵּשׁ לוֹ סְבָלְנוֹת לְכָל־סָבִיב, שׁוֹמֵעַ כָּל יוֹם וַיּוֹם שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת צְרוּת יִשְׂרָאֵל, מִתְפַּלֵּל שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת עַל סְבָלוֹת הָעָם, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁלַח לָהֶם בְּנֵי, חַיִּי, מְזוֹנֵי, רוּיָחִי, בְּרִיאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, זְוֹגִים טוֹבִים לְרוּקִים וְלְרוּקוֹת, שְׁלוֹם-בֵּית לְאַבְרָכִים, יְלָדִים לְעִקְרוֹת וְעִקְרִים, נַחַת מִהֵילָדִים, בְּרִיאוֹת לְיְלָדִים וְלַהוֹרִים, הַצְּדִיק הוּא אִישׁ טוֹב, וְתַמִּיד מִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַצְּדִיק מֵיַחַד יְחוּדִים, הַצְּדִיק אֵינוֹ רוֹאֶה, אֵינוֹ מְרַגֵּשׁ, אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ מִשׁוֹם דְּבַר, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ נִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה

פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ, בָּאוּ נַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּנְדָּבֵר
אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְכָל צָרְכֵינוּ נִבְקֶשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ. בְּשֵׁר
וְדָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעְזוֹר לָכֶם, אֵל תַּחֲיוּ בְּאַשְׁלִיּוֹת, אַף אֶחָד
אֵינוֹ יָכוֹל לַעְזוֹרְכֶם מִלְּבַדּוֹ יִתְבַרֵךְ. יִגִּיעַ הַיּוֹם שֶׁתִּתְחַרְטוּ
עַל כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁיִּכְלַתֶּם לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא וְלֹא דְבַרְתֶּם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנֵא דְבֵי
אֱלֹהֵי רַבָּה, פָּרָק טו): לְפִי שֶׁכָּל הַמְּרַבֶּה שִׁיחוֹת וּתְפִלוֹת, הֵם
הַמְּלֹאִים אוֹתוֹ עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ. אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
נוֹתֵן לָנוּ יַעֲזֶה טוֹבָה — תְּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא, וְזֶה אֲשֶׁר יִשְׁאַר לָנוּ לְנֶצַח; כִּי אָדָם בְּטוֹחַ רַק עִם
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אִם אָדָם חֹזֵק בְּאַמוּנָה, יִבְנֶה לוֹ
הַבְּטָחוֹן הַעֲצָמִי, וְאֵז אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ מֵאַף אֶחָד, וְאֵינוֹ צָרִיף
אֶת אֵף אֶחָד, וְהַסֵּמ"ך־מ"ם אֵינוֹ יָכוֹל לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו,
כִּי יֵשׁ לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, לוֹבֵשׁ צִיצִית, מִתְעַטֵּר
בְּתַפְלִין וְכוּ', הָאִשָּׁה הוֹלֶכֶת עִם כְּסוּי רֹאשׁ וּבְצַנִּיעוֹת
וְכוּ', זֶה נִקְרָא חַיִּים, זֶה נִקְרָא עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.
לְזֹאת, אֵל תִּהְיוּ בְּטָלְנִים, אַתֶּם יְכוֹלִים לְחַיּוֹת בְּעוֹלָם
הַזֶּה כְּדִגְמַת הַעוֹלָם הַבָּא. מַה יִּהְיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא? הַגּוֹף
מוֹכֵל לְקַבּוּרוֹת, וּמְכַסִּים אוֹתוֹ בְּעָפָר, וְהַנְּשָׁמָה עוֹלָה
מֵעֵלָה מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְאִם אָדָם יֵשׁ לוֹ שֶׁכָּל, בְּעוֹדוֹ
בְּגוֹפוֹ הַגִּשְׁמִי הוּא מִכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵינוֹ
רַב עִם אֵף אֶחָד, וְאוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי. וְזֶה הַיְסוּד אֲצִלָּנוּ
— לְאַהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, לַעֲקוֹר אֶת הַגּוֹזְעֵנוֹת וְהַשְּׂנֵאת

חנם ויהסתות, כי כל זמן שאדם מדבר על השני, סימן שהוא משקץ ומתעב, ועדין הוא רחוק מתשובה. הנה בני-אדם חוזרים בתשובה, כן רבו, בהצלחה גדולה, אבל מאין יודעים שהתשובה נתקבלה בשמים? אולי אנו טועים, ואיננו בעלי תשובה?! בזה שהתלבשנו בלבושים חרדים אנו בעלי תשובה?! לא ולא! אלא אם אדם אוהב את הזולת, מוסר נפשו בעבור הזולת, ושומר פיו לא לדבר על הזולת, סימן שחזר בתשובה אמתית, ונתקבלה תשובתו בכל העולמות. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו מה לפניכם, אל תציקו לשני, ואל תצערו לו, ובזה אתם מגלים טהר לבכם, ותשתדלו לעשות רק חסד לבני-אדם ולעזר לכלם, וזה הפלי להגאל, כי אין ישראל נגאלים אלא בזכות צדקה, כי הצדקה שאדם עושה עם הזולת, בזה הוא עושה פלי להמשיך בו אלקותו ותברך. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט תהלים תשכז): כל העושה צדקה, פאלו מלא לעולם כלו חסד; כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן באו ונעשה צדקה וחסד זה עם זה! באו נעזר זה לזה! ודיקא על-ידי-זה יתגלה אלינו מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ויבנה לנו בית-המקדש במהרה בימינו, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל עולם!

סוד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נָאָה לוֹ

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת הַחֻטָּאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִיצְלָן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה בְּכָל
הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֻדוֹ, תְּקֵנוּ, גְּלוּ וְצִוְהוּ לְפִרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל,
רְבִנּוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפּוּן,
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וּרְבִנּוּ
רְבִי נַחֲמָן מְבָרְסֵלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדְפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסֵלֵב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל
הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים
שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש,
צדיק יסוד עולם, נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא,
זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה,
בזמרות נריע לו: פי אל גדול יי, ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי, לשם
יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי
ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד, שמרני אל כי חסיתי בך: ב אמרת ליי
אדני אתה, טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה,
ואדירי כל חפצי-בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף
נספיהם מדם, ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת
חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי בנעמים,
אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני, אף לילות
יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד, כי מימיני בל אמוט:
ט לכן שמח לבי ויגל כבודי, אף בשרי ישכן לבטח: י כי לא
תעזב נפשי לשאול, לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני
ארח חיים שבע שמחות את פניך, נעמות בימינך נצח:

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נָשׁוּי פִּשְׁעַ כְּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יְיָ לוֹ עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי הִחְרַשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֹׁאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יְיָךְ נִהְפֵּךְ לְשׂוֹדִי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אֹדְהָ עָלַי פִּשְׁעֵי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצוּא רַק לְשִׁטְף מִיָּם רַבִּים, אֱלִיוֹ לֹא יִגִּיעוּ: ז אַתָּה סֹתֵר לִי מִצָּר תִּצְרַנִּי רַנִּי פִּלְט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה תִּלְךָ, אִיעֲצֶה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֵד אִין הַבֵּין בְּמַתְג וְרֶסֶן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ: י רַבִּים מְכֹאֹבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בֵּינִי, חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: יא שְׁמַחוּ בֵּינִי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא א לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ יְיָ: ג יְיָ יִשְׁמְרֵהוּ וַיְחַיֵּהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: ד יְיָ יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי, כָּל מִשְׁכְּבוֹ הִפְכָתָּ בְּחֻלְיוֹ: ה אֲנִי אָמַרְתִּי יְיָ חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דָּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּסַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחֻמִּי, הִגְדִּיל עָלַי עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְיָ חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּתָּ בִּי, וְתִצְיַבְנִי לְפָנֶיךָ

לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן
וְאָמֵן:

מב א לְמַנְצַח מִשְׁפִּיל לְבַנֵּי קִרְח: ב כָּאֵיל תַּעְרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם, כֵּן נִפְשֵׁי תַעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צָמְאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים
לֹאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא, וְאַרְאָה פָּנַי אֱלֹהִים: ד הִיְתָה לִי דַמְעָתִי
לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּאָמַר אֵלַי כֹּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה
אֲזַכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נִפְשֵׁי כִי אֶעְבֹר בְּסֶף אֲדָדִם עַד בֵּית אֱלֹהִים
בְּקוֹל רְנָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה תִשְׁתַּוְּחַחֵי נִפְשֵׁי וְתַהֲמִי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהֵי
עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְץ יִרְדֵּן, וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר
מִצְרַיִם: ח תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כֹּל מִשְׁבְּרֶיךָ
וְגַלְיָךְ עָלַי עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְנָה יי חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עָמִי,
תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה לֹאֵל סִלְעֵי לְמָה שִׁכַּחְתָּנִי לְמָה קָדַר
אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב: יא בְּרַצַּח בְּעַצְמוֹתַי חֶרְפוֹנֵי צוּרְרִי, בְּאִמְרָם
אֵלַי כֹּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה תִשְׁתַּוְּחַחֵי נִפְשֵׁי וּמֵה תַהֲמִי
עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת פָּנַי וְאֱלֹהֵי:

נט א לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שָׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיֵּב אֱלֹהֵי מִמֶּתְקוֹמִי
תִּשְׁגַּבְּנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֻלֵי אֹן, וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד
כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יָגוּרוּ עָלַי עֵזִים, לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא חַטָּאתִי
יי: ה בְּלִי עוֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנו עוֹנָה לְקַרְאֵתִי וְרָאָה: ו וְאַתָּה יי
אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקִּיצָה לְפָקֵד כֹּל הַגּוֹיִם אֵל תַּחֵן
כֹּל בְּגַדֵי אֹן סִלָּה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יִהְיוּ כְּכֹלֵב וְיִסּוּבְבוּ עִיר:
ח הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי מִי שִׁמְעַ: ט

וְאַתָּה יי תִשְׁחַק לָמוּ תִלְעַג לְכָל גּוֹיִם : י עֲזוּ אֵלַיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי : יא אֱלֹהֵי חֲסָדַי יִקְדְּמֵנִי, אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי :
 יב אֵל תִּהְרַגְם פֶּן יִשְׁכַּחוּ עִמִּי הַנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנוּ
 אֲדָנִי : יג חֲטָאת פִּימוּ דָבַר שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהַ
 וּמִכְּחַשׁ יִסְפְּרוּ : יד כִּלְהַ בְּחֻמָּה כִּלְהַ וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים
 מִשָּׁל בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה : טו וַיִּשְׁבוּ לְעֶרֶב יִהְמוּ כִּכְלָב
 וַיִּסּוּבְבוּ עִיר : טז הֵמָּה יִנִּיעוּן לְאַכֵּל, אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ : יז
 וְאִנִּי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנֶן לְבַקֵּר חֲסָדְךָ כִּי הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס
 בְּיוֹם צָר לִי : יח עֲזֵי אֵלַיךָ אֲזַמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי
 חֲסָדַי :

עז א לְמַנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מְזֻמּוֹר : ב קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי : ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי
 דִּרְשָׁתִי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תָפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשִׁי : ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֵלָה : ה אַחֲזַת
 שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר : ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקְדָּם,
 שְׁנוֹת עוֹלָמִים : ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה,
 וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי : ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד :
 ט הָאָפֶס לְנִצָּח חֲסָדוֹ, גָּמַר אִמֵּר לְדָר וְדָר : י הִשְׁכַּח חֲנוּת
 אֵל אִם קָפֵץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה : יא וְאִמֵּר חֲלוּתִי הִיא שְׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיוֹן : יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה מִקְדָּם פְּלֹאֵךְ : יג
 וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה : יד אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ
 דִּרְכָךְ מִי אֵל גְּדוֹל כְּאֱלֹהִים : טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְּלֵא, הוֹדַעַת
 בְּעַמִּים עֲזָךְ : טז גְּאֻלַּת בְּזָרוּעַ עֲמָךְ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּוֹסֶף סֵלָה : יז

2 באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד
 מ"ם

ראוּף מִים אֱלֹהִים רְאוּף מִים יַחִילוּ, אָף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח
 זָרְמוּ מִים עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אָף חֲצֹצְרֵיךָ יִתְהַלְכוּ: יט
 קוֹל רַעְמָךָ בִּגְלָגֶל הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבַּל, רְגֵזָה וּתְרַעַשׂ הָאָרֶץ: כ
 בָּיִם דְּרָכָךָ וּשְׂבִילֶךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית
 כְּצֹאן עֲמָךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלֶה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
 בְּדַר וְדַר: ב בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וּתְחַוֵּל אָרֶץ וּתִבַּל, וּמֵעוֹלָם
 עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דִּפְא, וּתְאֹמַר שׁוּבוּ בְנֵי
 אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמֹרֶה
 בְּלִילָה: ה זָרְמְתָם שָׁנָה יִהְיוּ, בִּבְקָר כְּחֹצִיר יִחְלֶף: ו בִּבְקָר
 יִצִּיץ וְחֶלֶף, לְעָרֵב יְמוֹלֵל וְיִבֵּשׁ: ז כִּי כְּלִינוּ בְּאַפֶּךָ, וּבַחֲמַתְךָ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיֶךָ: ט כִּי
 כָּל יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שְׁנִינוּ כְּמוֹ הֶגֶה: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ
 בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עָמַל
 וְאֶזֶן, כִּי גִז חִישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יוֹדַע עַז אַפֶּךָ, וּכְיִרְאָתְךָ
 עֲבַרְתְּךָ: יב לְמַנּוֹת יְמֵינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנִבְא לְבַב חֲכָמָה: יג
 שׁוֹכֵה יֵי עַד מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבַעֲנוּ בִּבְקָר חֲסֹדֶךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יְמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת
 רְאִינוּ רַעָה: טז יִרְאֶה אֵל עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּךְ, וְהִדְרֶךָ עַל בְּנֵיהֶם:
 יז וַיְהִי נֵעַם אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
 וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיִי קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ, הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתַי: ב
 שִׁירוּ לוֹ זָמְרוּ לוֹ, שִׁיחוּ בְּכָל נַפְלְאוֹתַי: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם
 קְדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יֵי: ד דְּרִשׁוּ יֵי וְעִזּוּ, בִּקְשׁוּ פָּנָיו

תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו
 זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל
 הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט
 אשר כרת את אברהם, ושבועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב
 לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לך אתן את ארץ כנען,
 חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג
 ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל עם אחר: יד לא הניח
 אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי,
 ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם
 שבר: יז שלח לפניכם איש, לעבד נמכר יוסף: יח ענו
 בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי
 צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא
 שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו,
 וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם:
 כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא
 עמו, להתנפל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר
 בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח
 חשף ויחשף, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם,
 וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם:
 לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמייהם ברד,
 אש להבות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם:
 לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב
 בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית
 לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח
 שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרש ענן

לְמִסְךָ, וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיִלְיָהּ: מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שְׁלוֹ, וְלַחֵם שְׁמִים
 יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוֹר וַיִּזְוְבוּ מַיִם, הֶלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי
 זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת אֲבֹתָהֶם עֲבָדוּ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן
 בְּרִנָּה אֶת בַּחֲרִירוֹ: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירְשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקֵּי, וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את
 ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו
 שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד
 איך נשיר את שיר יי על אדמת נכר: ה אם אשכחך ירושלם
 תשכח ימיני: ו תדבק לשוני לחפי אם לא אזכרכי אם לא
 אעלה את ירושלם על ראש שמחתי: ז זכר יי לבני אדום את
 יום ירושלם האמרים ערו ערו, עד היסוד בה: ח בת בכל
 השדודה אשרי שישלם לך, את גמולך שגמלת לנו: ט אשרי
 שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע:

קנ א הללו יה הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו: ב
 הללוהו בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: ג הללוהו בתקע
 שופר, הללוהו בנבל וכנור: ד הללוהו בתוף ומחול, הללוהו
 במנים ועגב: ה הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי
 תרועה: ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו יגל יעקב
 ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה: ויעזרם
 יי ויפלטם יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו: